

Vastaanottaja
Lakeuden Taivaanraapija Oy

Päiväys
Joulukuu 2023

ISOVUOREN TUULIVOIMAHANKE

ASUKASKYSELYN KOOSTE

SISÄLTÖ

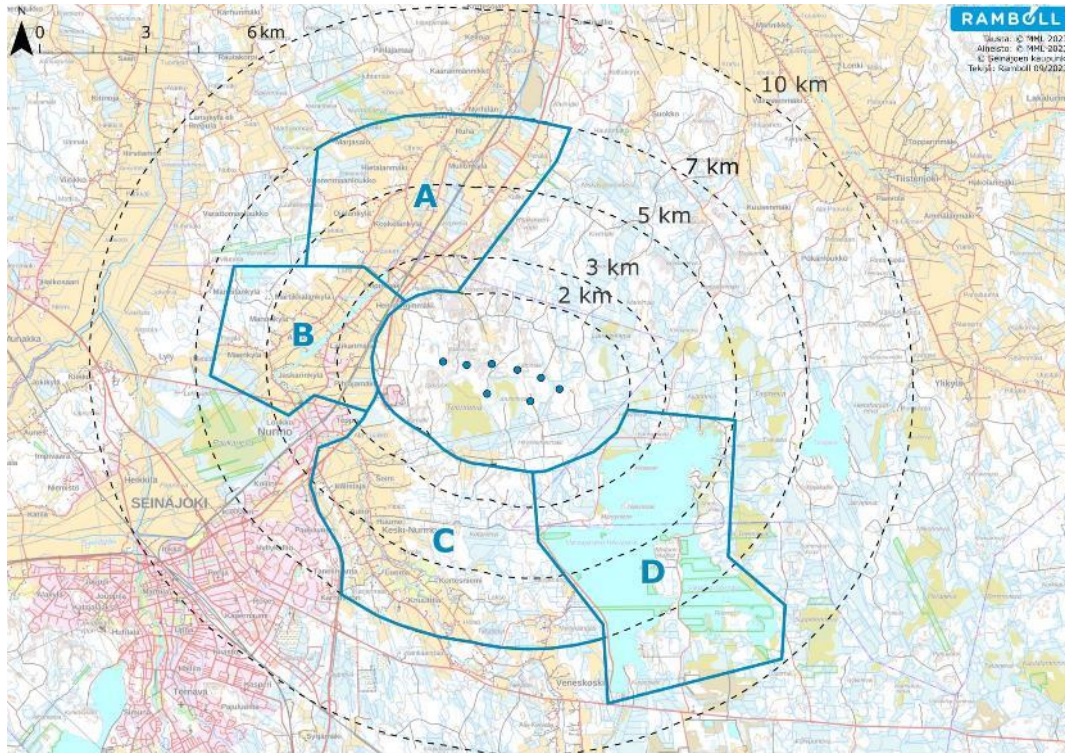
1.	Johdanto	1
2.	Kyselyn toteutus	1
3.	Tulokset	2
3.1	Vastaajien taustatiedot	2
3.2	Vastaajien näkemys tuulivoimasta	6
3.3	Nykytila: Hankealueen ja alustavan kaava-alueen käyttö	7
3.4	Nykytila: Jouttikallion voimaloiden vaikutukset	9
3.5	Isovuoren tuulivoimahankkeen vaikutukset	10
3.6	Yhteisvaikutukset Jouttikallion ja Lamminnevan tuulivoimahankkeiden kanssa	13
4.	Epävarmuustekijät	15

1. JOHDANTO

Lakeuden Taivaanraapija Oy suunnittelee tuulivoimapuiston rakentamista Seinäjoen Isovuoren alueelle. Ympäristövaikutusten arviointiselostusvaiheessa toteutettiin Isovuoren tuulivoimahankkeen lähialueiden vakituksille ja vapaa-ajan asukkaille ja muille alueen käyttäjille suunnattu kysely. Sen tarkoituksena oli selvittää sosiaalisten vaikutusten arviointia ja jatkosuunnittelua varten vastaajien näkemyksiä hankkeesta ja sen mahdollisista vaikutuksista asumiseen ja virkistykseen.

2. KYSELYN TOTEUTUS

Kysely toteutettiin sähköisenä Webropol-ohjelmassa ja se oli kaikille avoin. Tieto kyselystä lähetettiin kirjepostina kaikkiin vakituksiin ja vapaa-ajan asuntoihin noin 7 km etäisyydellä hankealueesta, lukuun ottamatta Nurmon keskustan aluetta. Lisäksi tieto kyselystä lähetettiin Hirvijärven ranta-alueiden vakituksiin ja vapaa-ajan kiinteistöihin noin 10 km etäisyydellä hankealueesta. Kirjeet lähetettiin kuvassa 1 olevan kartan alueille A-D, joihin hankkeen merkittävimmät maisemavaikutukset kohdentuvat (Kuva 1). Kirjeitä lähti yhteensä 789, joista 687 vakituksiin asuntoihin ja 102 vapaa-ajan asuntojen omistajille. Kyselystä tiedotettiin myös Isovuoren tuulivoimahankkeen sivuilla, Seinäjoen ja Lapuan kaupunkien sivuilla, Nurmon kirjastossa sekä 11.10.2023 Epari-lehdessä.

Kuva 1. Kartalle on rajattu hankkeen ympäriltä maaseutumaisemaan ja järvimaisemaan sijoittuvat alueet A, B, C ja D, joille hankkeen merkittävimmät maisemavaikutukset kohdentuvat alueiden avoimen maisematyyppin ja hankkeen läheisyyden johdosta. Tieto asukaskyselystä lähetettiin kirjeellä kyseisten alueiden vakituksiin ja vapaa-ajan asuntoihin.

Kyselyn tiedotusaineistossa ohjattiin vastaaja verkkosivuille, jonne oli koottu hankkeen esittelyaineistoa. Sivulla oli esitetty hankkeen suunnitelmavaihtoehdot, havainnekuvia tuulivoimaloiden näkymisestä maisemassa sekä laadittuja melu- ja välkemallinnuksia. Niiden tarkoitus oli auttaa kyselyyn vastaajaa hahmottamaan hankkeen vaikutuksia. Verkkosivulta oli linkki kyselyyn.

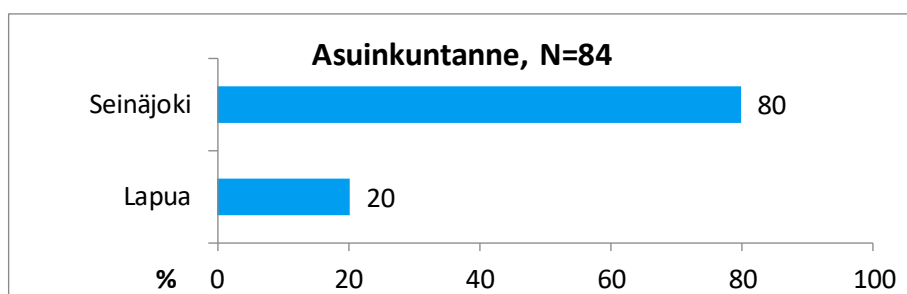
Kysely oli avoinna 9.-29.10.2023. Kyselyyn vastaaminen on mahdollista myös Nurmon kirjastossa asiakaspäätteellä ja paperilomakkeella. Tieto kyselystä lähetettiin kirjepostina lähes 800 talouteen, ja lisäksi siitä tiedotettiin kuntien verkkosivuilla ja paikallislehdessä, mutta vastauksia tuli vain 84. Vastauksista 81 kpl tuli sähköisesti Webropolissa ja 3 kpl paperisina lomakkeina Nurmon kirjastosta.

3. TULOKSET

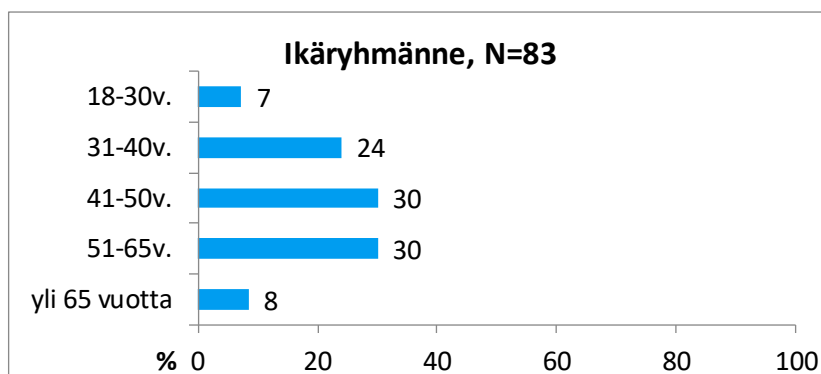
3.1 Vastaajien taustatiedot

Vastaajajoukon kokoa on tekstissä ja tuloskuviissa kuvattu n-kirjaimella, joka kuvaa vastaajien lukumäärää. Kysymyksiin, joihin kaikkien vastaajien odotettiin vastaavan, annettujen vastausten todellinen määrä on esitetty kaaviossa isolla N-kirjaimella. Kysymyksiin, joissa on kuvattu tietyn vastaajajoukon näkemyksiä (esim. lähiasukkaat), vastaajien määrä on merkitty pienellä n-kirjaimella.

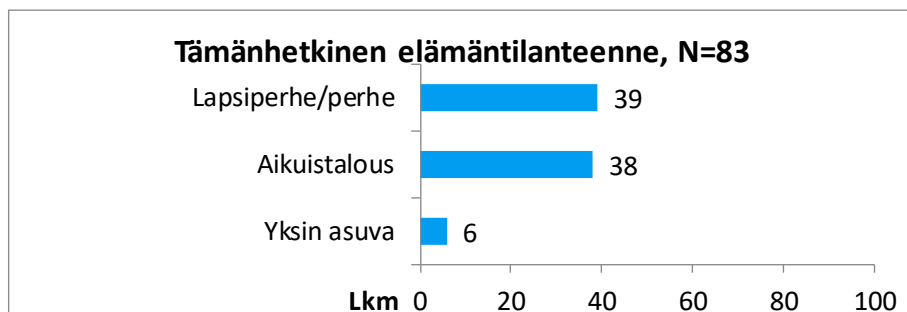
Vastaajista 80 % asui Seinäjoella ja 20 % Lapualla. Vastaajat jakoutuivat tasaisesti 31–40-vuotiaisiin, 41–50-vuotiaisiin, ja 51–65-vuotiaisiin. Alle 30-vuotiaita ja yli 65-vuotiaita vastaajia oli vain muutamia. Noin puolet vastaajista asui aikuistaloudessa, puolet lapsiperheessä ja lisäksi oli muutamia ysinasuvia.

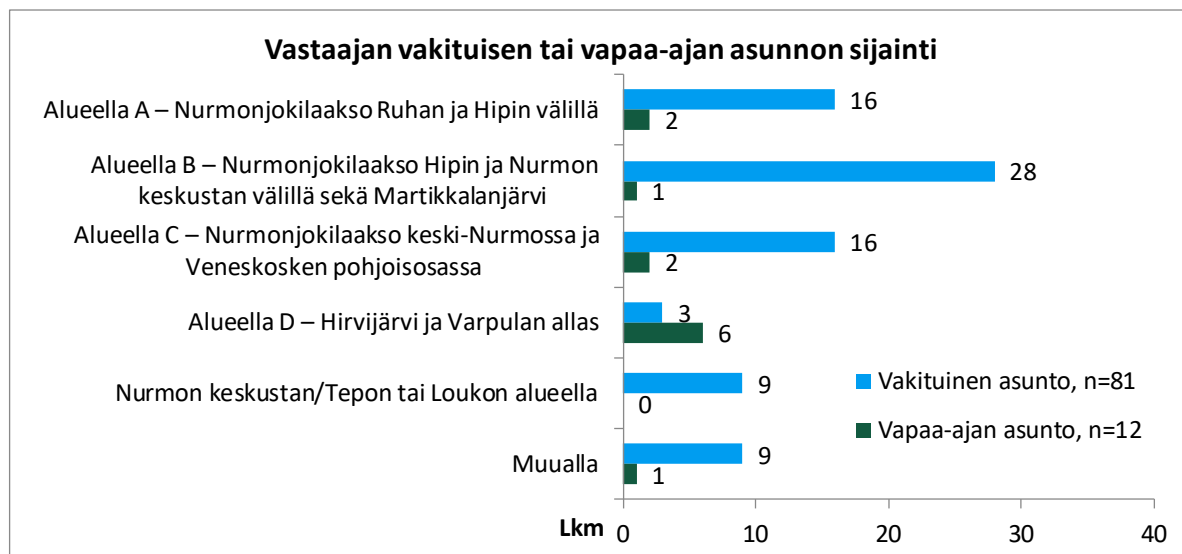
Kuva 2. Vastaajan asuinkunta.

Kuva 3. Vastaajan ikäryhmä.

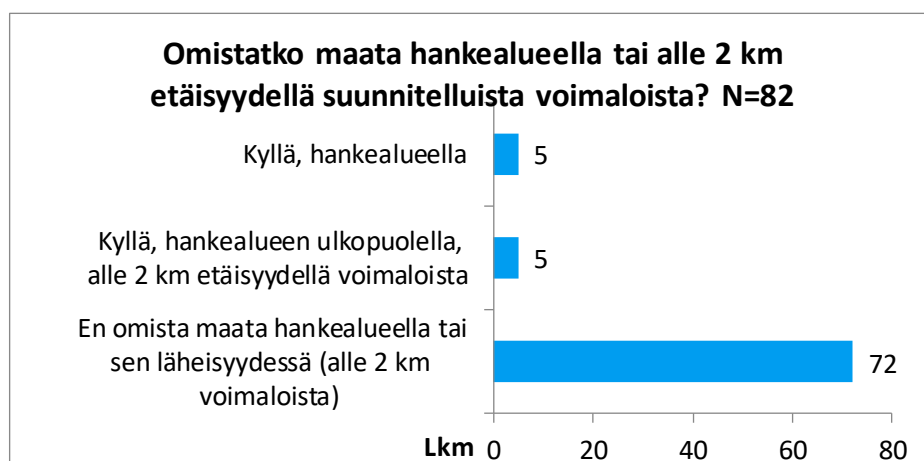

Kuva 4. Vastaajan elämäntilanne.

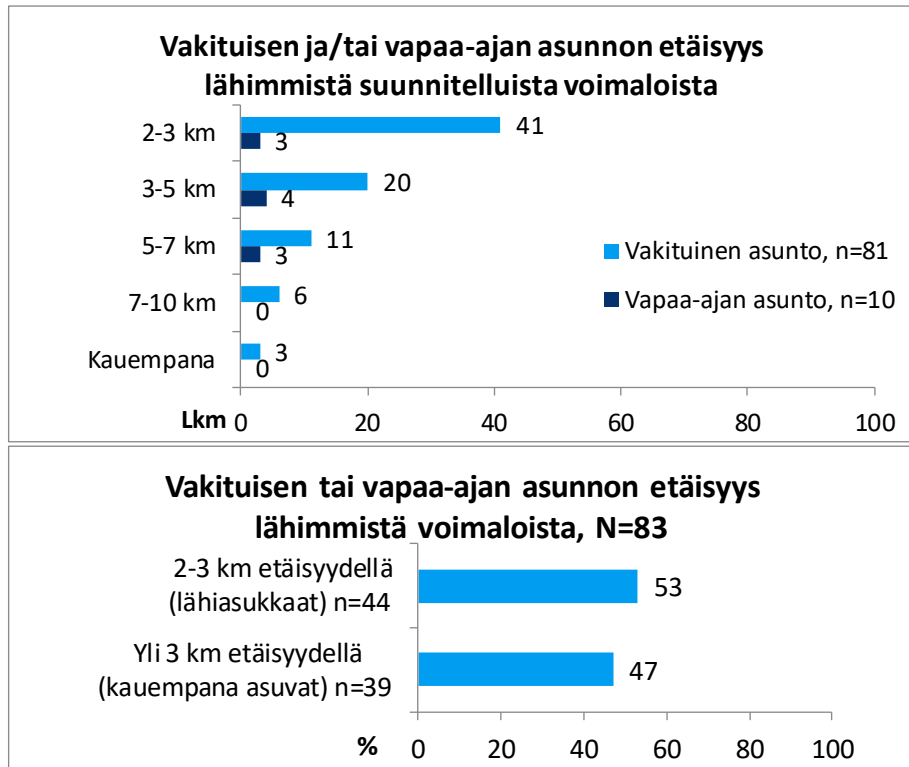
Kuva 5. Vastaajan vakituisen tai vapaa-ajan asunnon sijainti.

Vastaajista suurin osa asui Nurmonjokilaaksossa (Kuva 5). Suurin osa vastaajista oli alueen vakituista asukkaita. Vain 11 henkilöä ilmoitti omistavansa vapaa-ajan asunnon hankealueen läheisyydessä. Vastaajista 5 ilmoitti omistavansa maata hankealueella ja 5 hankealueen ulkopuolella alle 2 km etäisyydellä voimaloista (kuva 6). Loput vastaajista eivät omista maata hankealueella tai sen läheisyydessä.

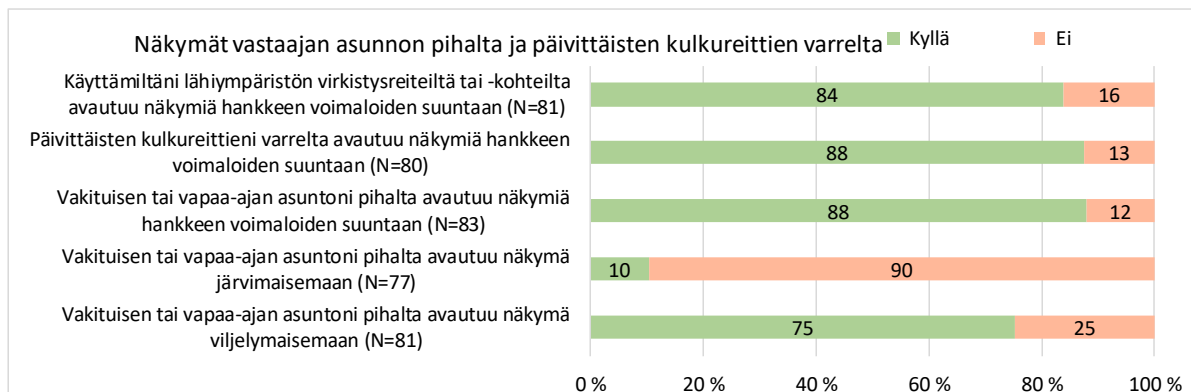
Kuva 6. Maanomistus hankealueella tai sen läheisyydessä.

Hieman yli puolella vastaajista (n=44) asuin tai lomarakennus sijaitsi 2–3 km etäisyydellä lähimmistä Isovuoren suunnitelluista voimaloista. Heihin viitataan tuloksissa ryhmänä ”lähiasukkaat” (Kuva 7). Tällä etäisyydellä suunnitelluista tuulivoimaloista sijaitsee yhteensä 123 asuin- tai lomarakennusta, joten lähiasukkaiden osalta vastausaktiivisuus on ollut hyvä. Yli 3 kilometrin etäisyydellä asuvien tai loma-asunnon omistavien vastauksia sen sijaan saatiin huomattavan vähän suhteessa asutuksen määrään.

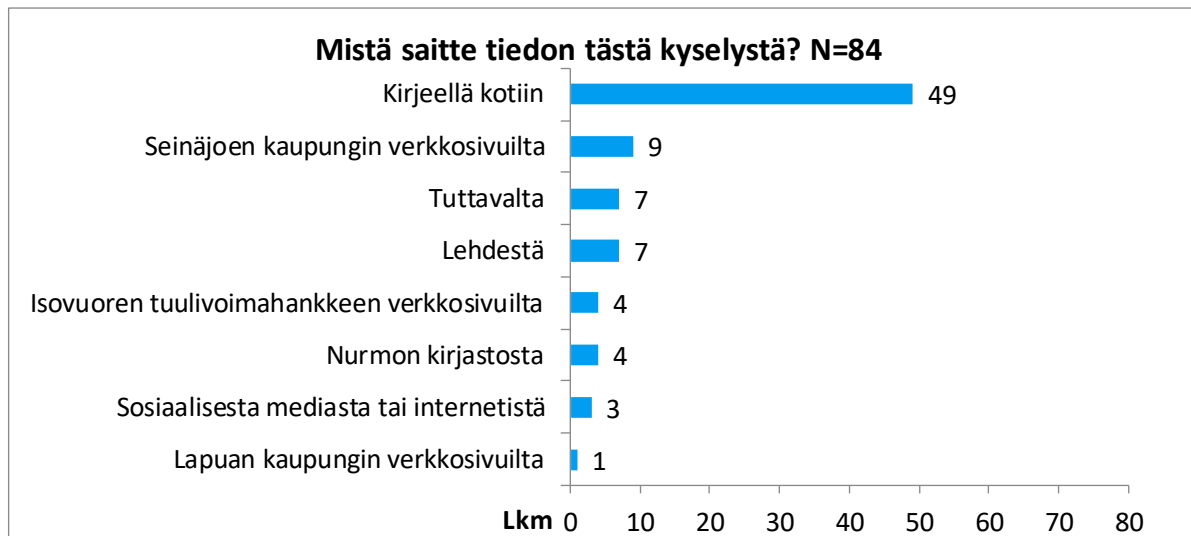
Kuva 7. Vakituisen tai vapaa-ajan asunnon etäisyys lähimmistä suunnitelluista voimaloista.

Suurin osa vastaajista arvioi, että heidän vakiutuisen tai vapaa-ajan asuntonsa pihalta, päivittäisten kulkureittien varrelta tai heidän käyttämiltään lähiympäristön virkistysreiteiltä tai -kohteilta avautuu näkymiä Isovuoren tuulivoimahankkeen voimaloiden suuntaan (kuva 8). Vastaajista kolmella neljäsosalla asunnon pihalta avautuu näkymiä viljelymaisemaan ja vain muutamilla avautuu näkymiä järvimaisemaan.

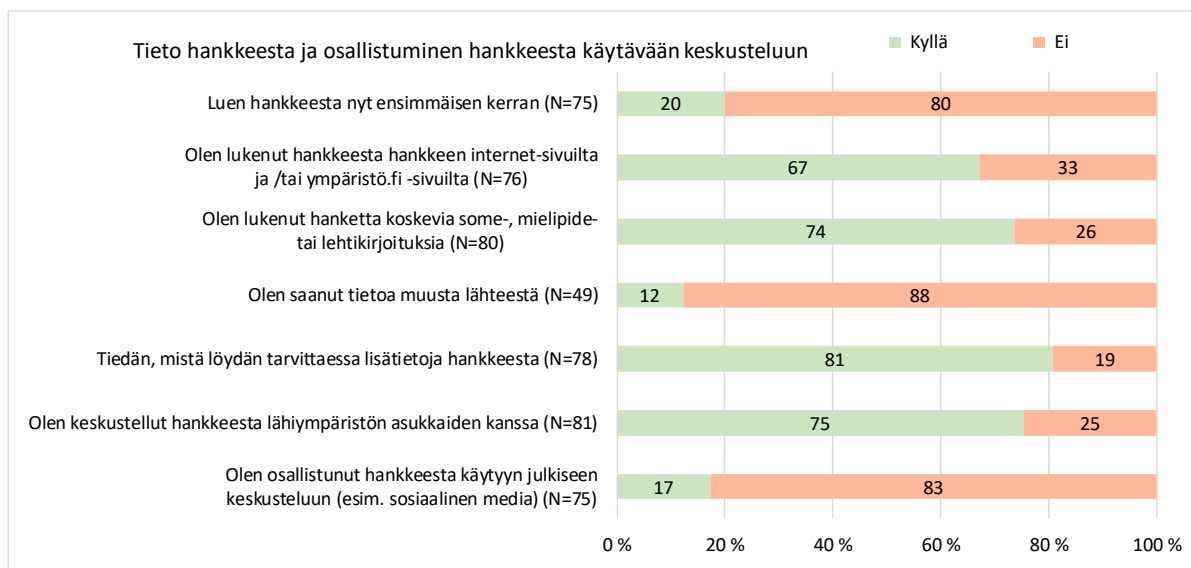

Kuva 8. Näkymät vastaajan asunnon pihalta tai päivittäisten kulkureittien varrelta.

Vastaajista yli puolet kertoi saaneensa tiedon kyselystä kirjeellä kotiin (kuva 9). Loput vastaajista olivat saaneet tiedon kyselystä vaihtelevasti yllä mainituista tiedotuskanavista, tuttavalta tai sosiaalisen median kautta. Viidesosa vastaajista kuuli hankkeesta ensimmäistä kertaa kyselyn yhteydessä (kuva 10). Suurin osa vastaajista oli saanut tietoa hankkeesta lukemalla hankkeesta hankkeen internet-sivuilta tai ymparisto.fi -sivuilta, tai lukemalla hanketta koskevia some-, mielipide- tai lehtikirjoituksia. Tietolähteinä kirje ja paikallislehdet saivat eniten kannatusta, kysyttäessä miten vastaajat jatkossa haluaisivat saada tietoa hankkeesta (kuva 11).

Kuva 9. Vastaajien tiedonlähde kyselystä.

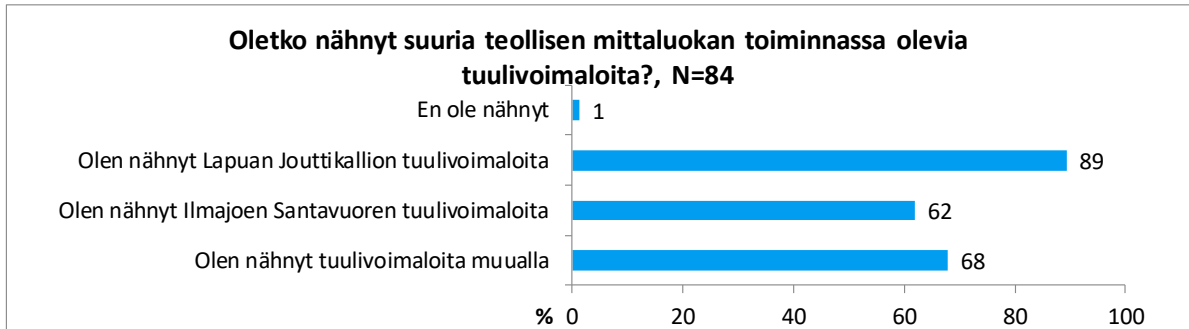

Kuva 10. Vastaajien tietolähteet Isovuoren tuulivoimahankkeesta ja osallistuminen keskustelun.

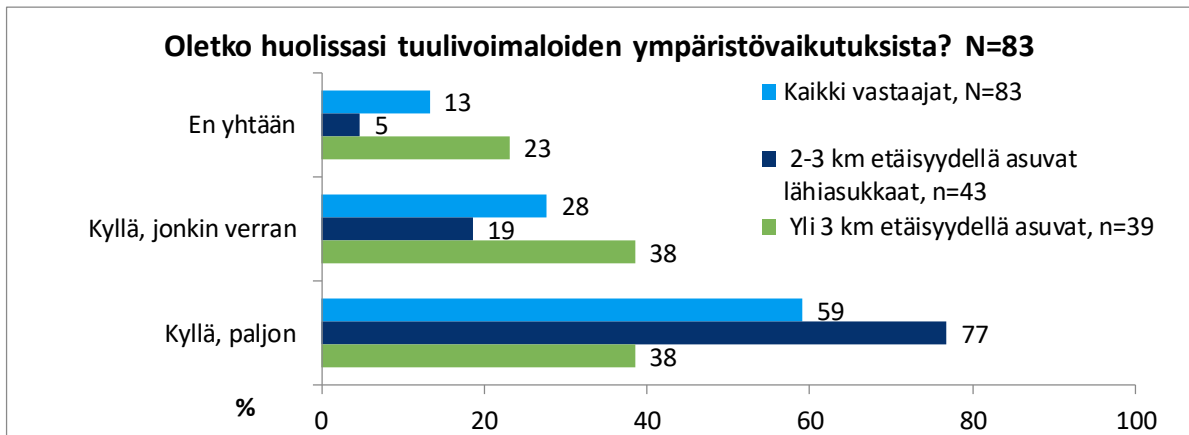

Kuva 11. Lisätiedot hankkeesta.

3.2 Vastaajien näkemys tuulivoimasta

Kuva 12. Vastaajien kokemus suurista teollisen mittaluokan tuulivoimaloista.

Kuva 13. Vastaajien näkemys tuulivoimaloiden ympäristövaikutuksista.

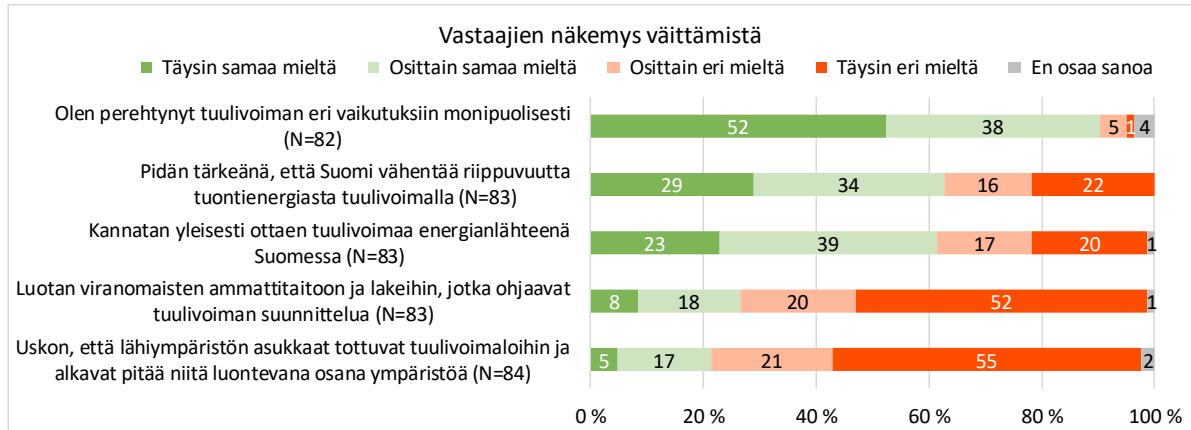

Kuva 14. Vastaajien huoli tuulivoimaloiden vaikutuksista. Joku muu vaikutus -kohdan avoimissa vastauksissa mainittiin mm. vaikutus kiinteistöjen/tonttien arvoon, jäänestoaineet ja tuulivoimaloiden rakenteista irtoava mikromuovi.

Asukaskyselyn vastaajista kaikki paitsi yksi henkilö kertoi nähneensä suuria teollisen mittaluokan toiminnassa olevia tuulivoimaloita joko Lapuan Jouttikalliolla, Ilmajoen Santavuorella tai muualla. Vastaajista yli puolet kertoi olevansa huolissaan tuulivoimaloiden ympäristövaikutuksista. Noin 2–3 km etäisyydellä asuvat lähiasukkaat ovat vaikutuksista enemmän huolissaan kuin kauempana asuvat (Kuva 13). Eniten huolta aiheuttavat melu, maisemanmuutos ja välke (Kuva 14).

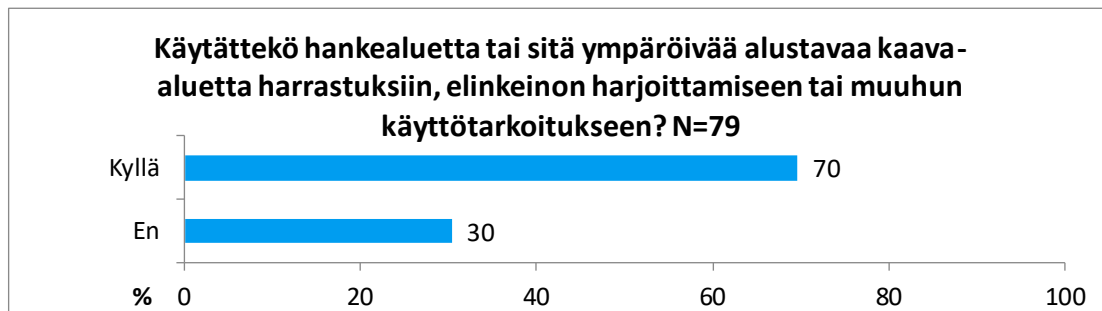
Vastaajat suhtautuvat yleisesti myönteisesti tuulivoimaan energianlähteenä Suomessa. Lähes kaksi kolmasosaa vastaajista kannattaa tuulivoimaa energianlähteenä ja pitää tärkeänä, että Suomi vähentää riippuvuutta tuontienergiasta tuulivoimalla (Kuva 15). Vastaajista kolme neljäsosaa ei kuitenkaan luota viranomaisten ammattitaitoon ja lakeihin, jotka ohjaavat tuulivoiman suunnittelua. Suurin osa vastaajista ei myöskään usko, että lähiympäristön asukkaat tottuvat tuulivoimaloihin ja alkavat pitää niitä luontevana osana ympäristöä.

Kuva 15. Vastaajien näkemys yleisistä tuulivoimaa koskevista väittämistä.

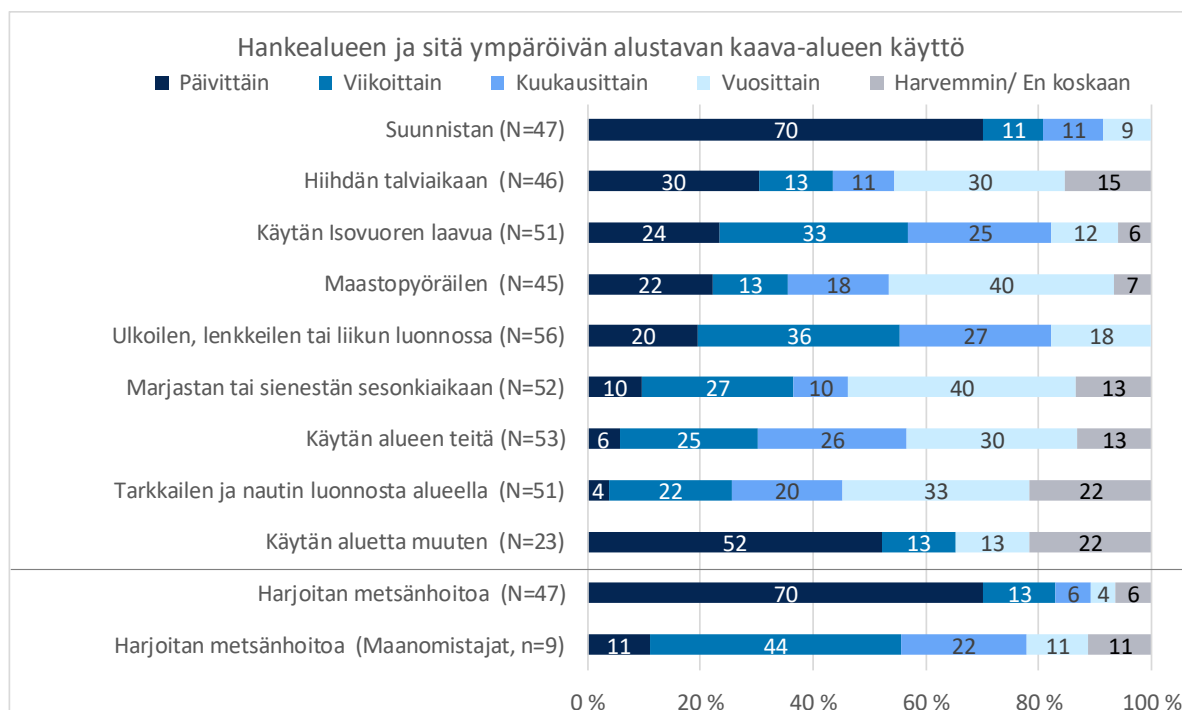
3.3 Nykytila: Hankealueen ja alustavan kaava-alueen käyttö

Vastaajista 70 % (n=55) kertoi käytävänsä hankealuetta tai ympäröivää alustavaa kaava-aluetta harrastuksiin, elinkeinon harjoittamiseen tai muuhun käyttötarkoitukseen (Kuva 16). Tarkemmat kysymykset alueen käytöstä ja nykytilasta kohdistettiin vain vastaajille, jotka kertoivat käyttävänsä aluetta.

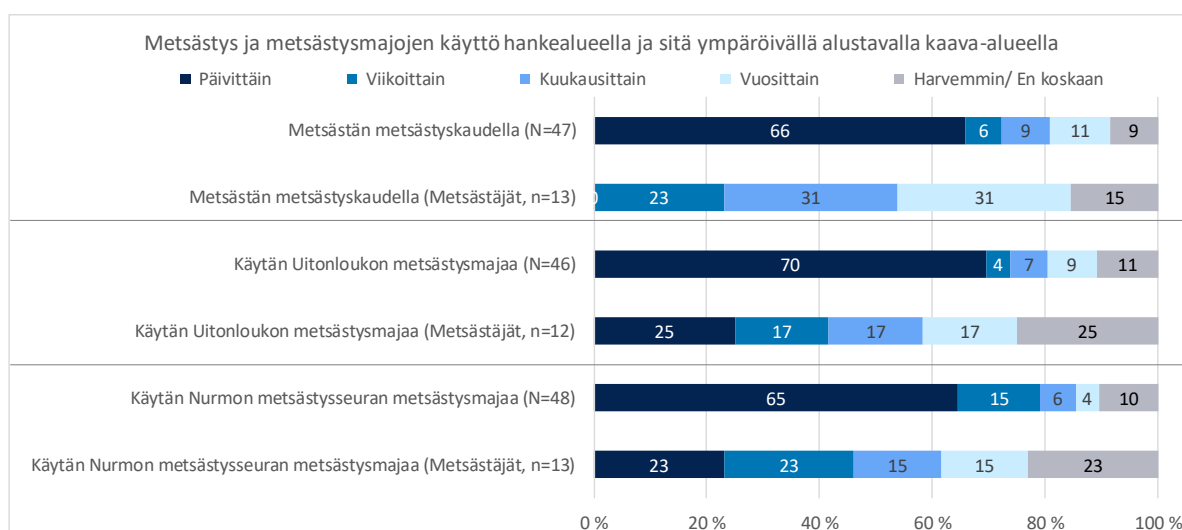
Kuva 16. Hankealueen ja alustavan kaava-alueen käyttö.

Vastaajien mukaan aktiivisinta alueella on suunnistus ja metsänhoito (Kuva 17). Yli puolet vastaajista kertoivat myös harrastavansa päivittäin tai viikoittain ulkoilua ja luonnossa liikkumista, Isovuoren laavun käyttöä ja hiihtoa talviaikaan. Tarkasteltaessa niiden vastaajien vastauksia, jotka ilmoittivat omistavansa maata hankealueella tai alle 2 km etäisyydellä voimaloista (10 vastaajaa), vain yksi vastaaja ilmoitti harjoittavansa metsänhoitoa päivittäin ja neljä viikoittain. Onkin todennäköistä, että osa vastaajista on vastannut harjoittavansa metsänhoitoa, vaikka näin ei todellisuudessa ole. Kohdassa 'Käytän aluetta muuten' vain 2 vastaajaa kertoi sanallisesti käyttävänsä aluetta koiravaljakkoajeluun ja 1 vastaaja luonnonrahasta nauttimiseen. Muut eivät tarcentaneet sanallisesti tietoa alueen käytöstä. Seinäjoella toimivalla suunnistusseura Rasti-Jussit järjestää hankealueella ja sen ympäristössä suunnistustapahtumia, kuten kuntorasteja joitain isompia suunnistuskisoja vuosittain. Hankealueella ei ole kiintorasteja, joten on epätodennäköistä, että alueella suunnistettaisiin päivittäin, kuten suuri osa vastaajista on vastannut.

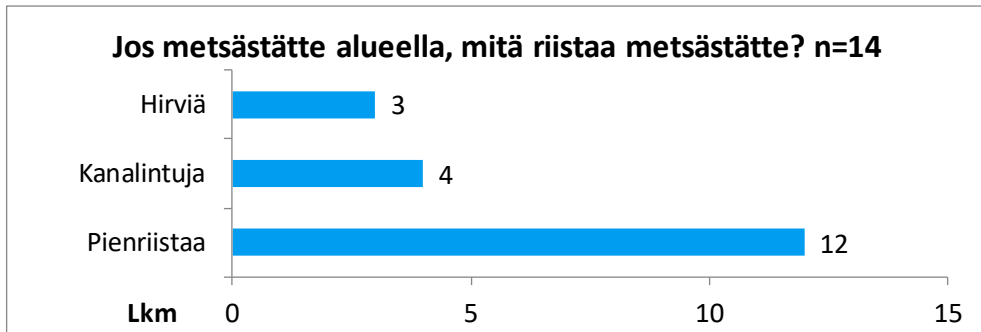

Kuva 17. Hankealueen ja sitä ympäröivät alustavan kaava-alueen käyttö.

Hankealueella toimii yhteensä 3 metsästysseuraa; Koskelankylän metsästysseura, Nurmon metsästysseura ja Luukko-Soinin metsästysseura. Useat vastaajat vastasivat metsästävänsä metsästyskaudella päivittäin ja käyttävänsä Koskelankylän metsästysseuran Uitonloukon metsästysmajaa tai Nurmon metsästysseuran metsästysmajaa päivittäin (Kuva 18). Kuitenkin vain 14 vastaajaa vastasi tarkempaan kysymykseen siitä, mitä riistaa alueella metsästää (Kuva 19). Näistä 14 vastaajasta yksikään ei vastannut metsästävänsä alueella päivittäin ja vain muutamat vastasivat käyttävänsä metsästysmajoja päivittäin. Onkin todennäköistä, että useampi vastaaja on vastannut metsästävänsä alueella tai käyttävänsä metsästysmajoja päivittäin, vaikka näin ei todellisuudessa ole, antaakseen todellista aktiivisemmän kuvan alueen käytöstä. Tätä päätelmää tukee myös se, että noin puolet vastaajista ei osannut vastata väittämään alueen metsästysmahdollisuuksista (Kuva 20).

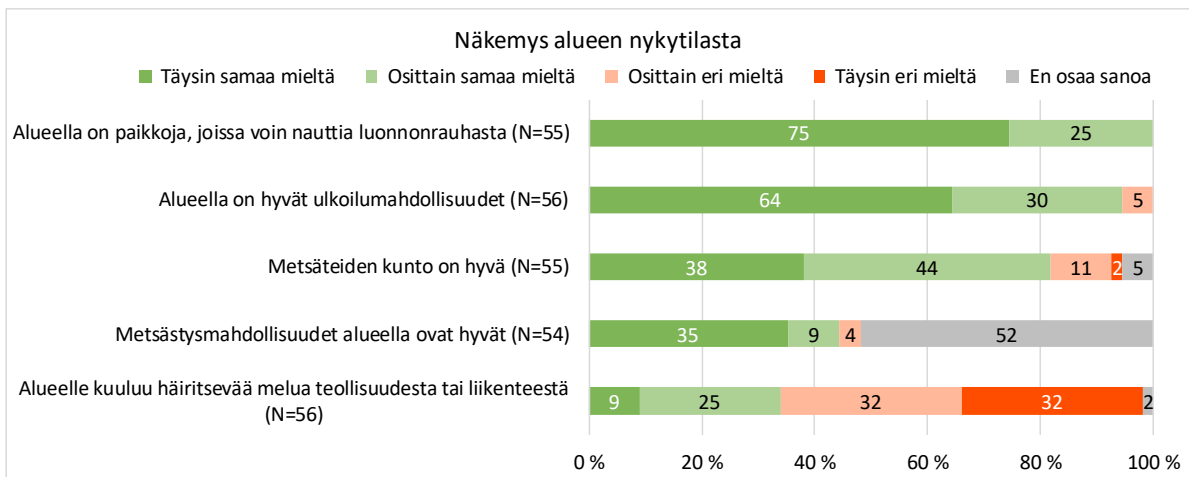

Kuva 18. Metsästys ja metsästysmajojen käyttö hankealueella ja sitä ympäröivällä alustavalla kaava-alueella.

Kuva 19. Vastaajien alueella metsästämä riista.

Aluetta käyttävien vastaajien mukaan alueella on hyvät ulkoilumahdollisuudet ja paikkoja, joissa voi nauttia luonnonrauhasta (Kuva 20). Kaksi kolmasosaa vastaajista ei koe alueelle kuuluvan häiritsevää melua teollisuudesta tai liikenteestä.

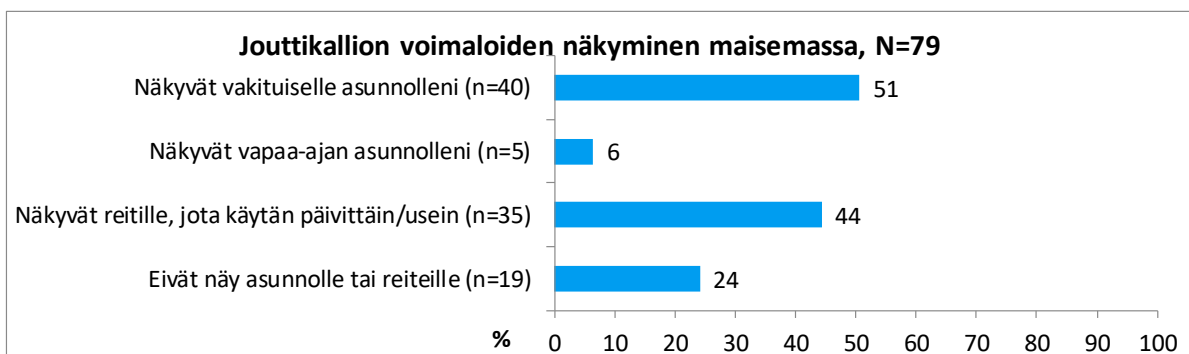

Kuva 20. Aluetta käyttävien vastaajien näkemys alueen nykytilasta.

3.4 Nykytila: Jouttikallion voimaloiden vaikutukset

Kyselyssä kysyttiin myös vastaajien näkemyksiä Lapuan Jouttikallion toiminnassa olevan tuulipuiston vaikutuksista. Jouttikallion alueella on yhteensä 7 voimalaa, joiden kokonaiskorkeus on 210 metriä. Voimalat ovat olleet toiminnassa vuodesta 2016 alkaen Alue sijaitsee noin 7,5 km pohjoiseen Isovuoren hankealueesta.

Puolella vastaajista Jouttikallion voimalat näkyvät vakituiselle asunnolle ja hieman alle puolella vastaajista ne näkyvät vastaajan päivittäin/usein käyttämälle reitille (Kuva 21).

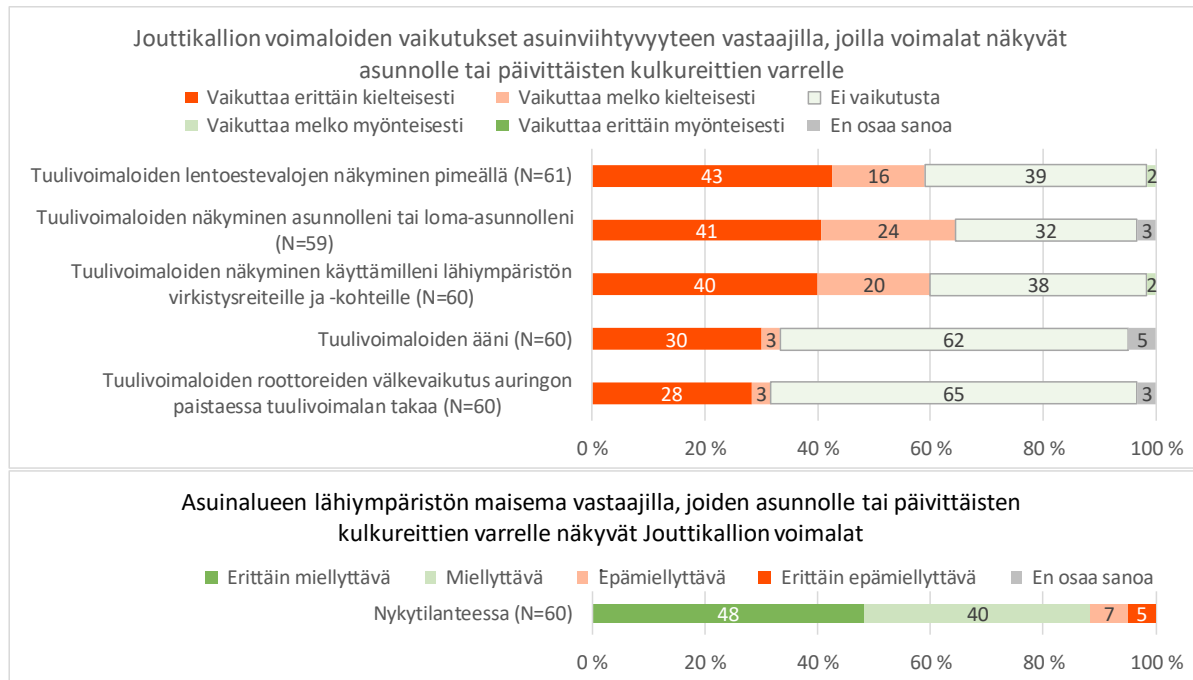

Kuva 21. Jouttikallion tuulivoimaloiden näkyminen vastaajan päivittäisessä maisemassa.

Vastaajilta, joille voimalat näkyvät, kysyttiin Jouttikallion voimaloiden vaikutuksista asuinviihtyvyyteen. Kielteisimminkin vaikuttavat vastaajien mukaan tuulivoimaloiden näkyminen asunnolle ja

lähiympäristön virkistysreiteille ja -kohteille sekä lentoestevalojen näkyminen pimeällä (Kuva 22). Vähiten vaikutuksia aiheutuu tuulivoimaloiden äänestä ja välkkeestä.

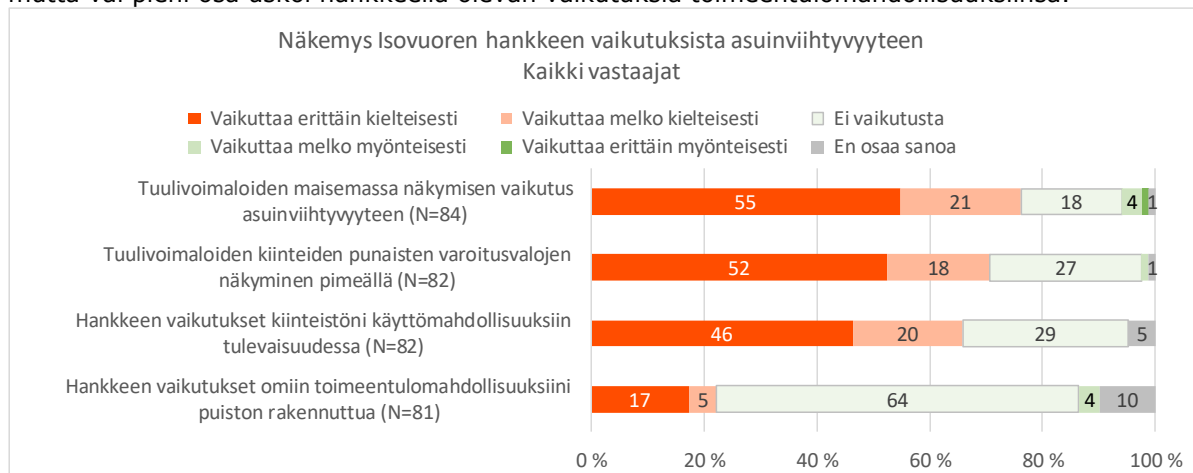
Kyselyssä kysyttiin myös vastaajien näkemystä heidän asuinalueensa lähiympäristön maisemasta. Nykytilanteessa vastaajista lähes kaikki arvioivat maiseman miellyttäväksi tai erittäin miellyttäväksi (Kuva 22). Vastauksissa on siis maiseman osalta ristiriitaisuuksia, koska useat vastaajat, jotka arvioivat Jouttikallion voimaloiden näkymisen maisemassa vaikuttavan kielteisesti asuinviihtyvyyteen, ovat kuitenkin arvioineet asuinalueensa lähiympäristön maiseman miellyttäväksi.

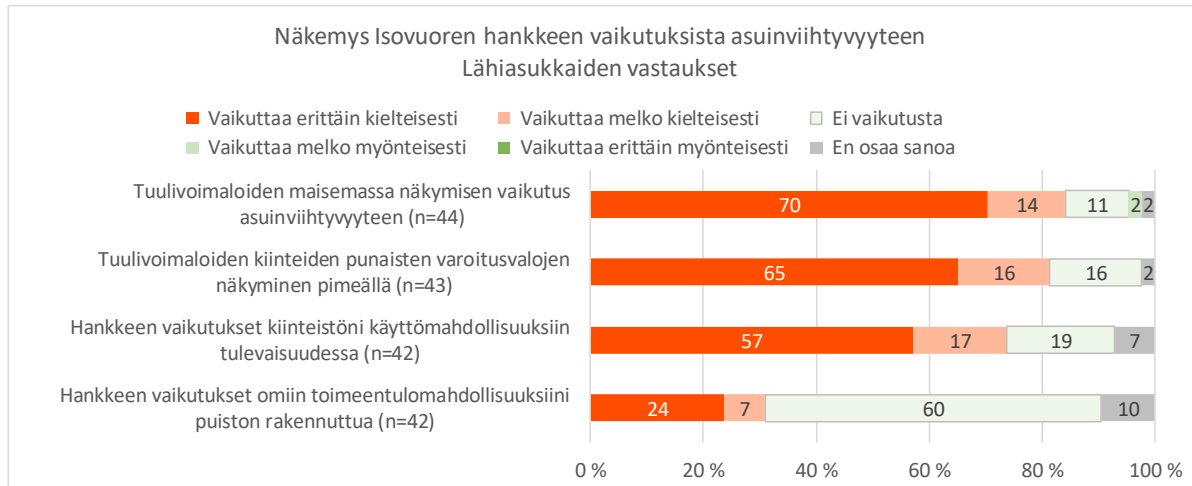
Kuva 22. Vastaajien näkemys Jouttikallion tuulivoimaloiden vaikutuksista asuinviihtyvyyteen sekä asuinalueen lähiympäristön maisemasta nykytilassa.

3.5 Isovuoren tuulivoimahankkeen vaikutukset

Yli puolet asukaskyselyyn vastanneista uskoi Isovuoren tuulivoimahankkeen vaikuttavan erittäin kielteisesti asuinviihtyvyyteen (Kuva 23). Lähiasukkaat uskoivat vaikutusten olevan kielteisempiä kauempana asuuiin verrattuna (kuva 24). Erytisesti tuulivoimaloiden näkymisen maisemassa ja punaisten varoitusvalojen näkymisen pimeällä uskottiin vaikuttavan kielteisesti. Yli puolet vastaajista uskoi hankkeella vaikuttavan kielteisesti kiinteistön käyttömahdollisuuksiin tulevaisuudessa, mutta vai pieni osa uskoi hankkeella olevan vaikutuksia toimeentulomahdollisuuksiinsa.

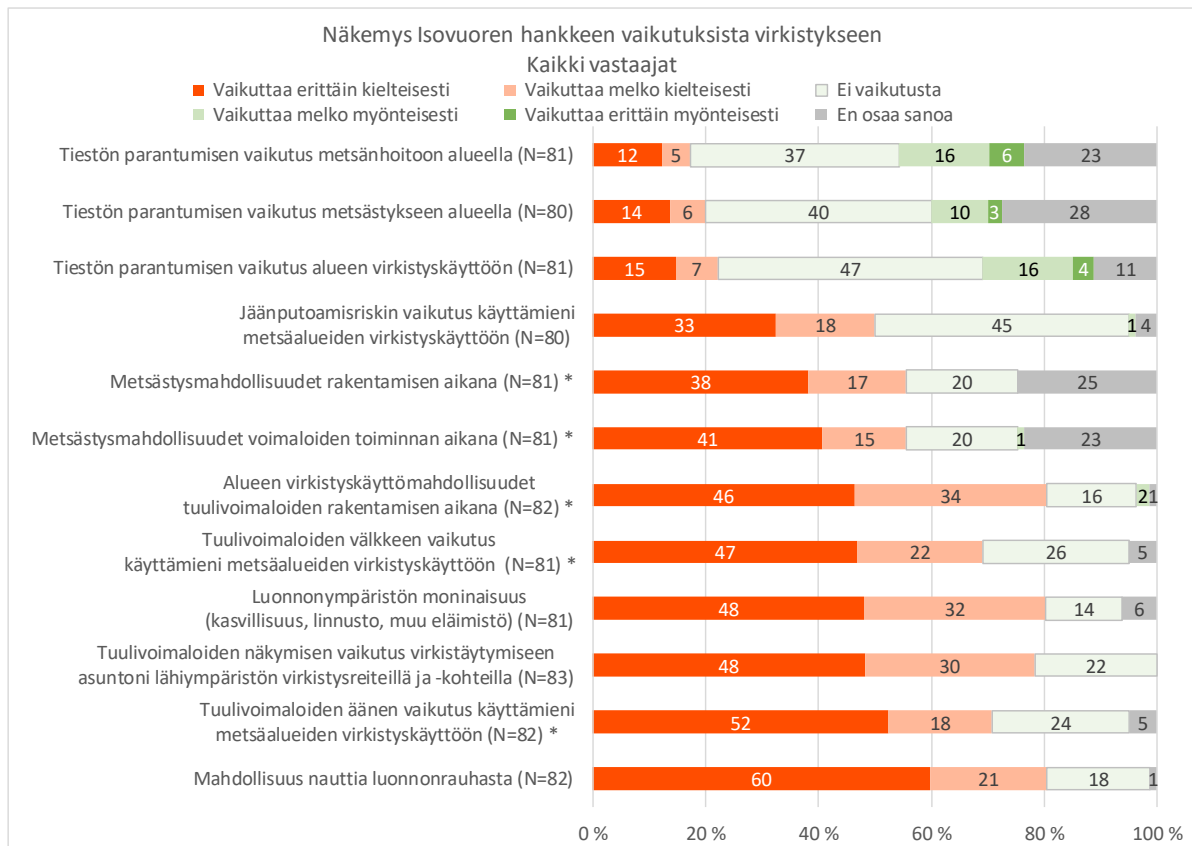

Kuva 23. Vastaajien näkemys Isovuoren tuulivoimahankkeen vaikutuksista asuinviihtyvyyteen.

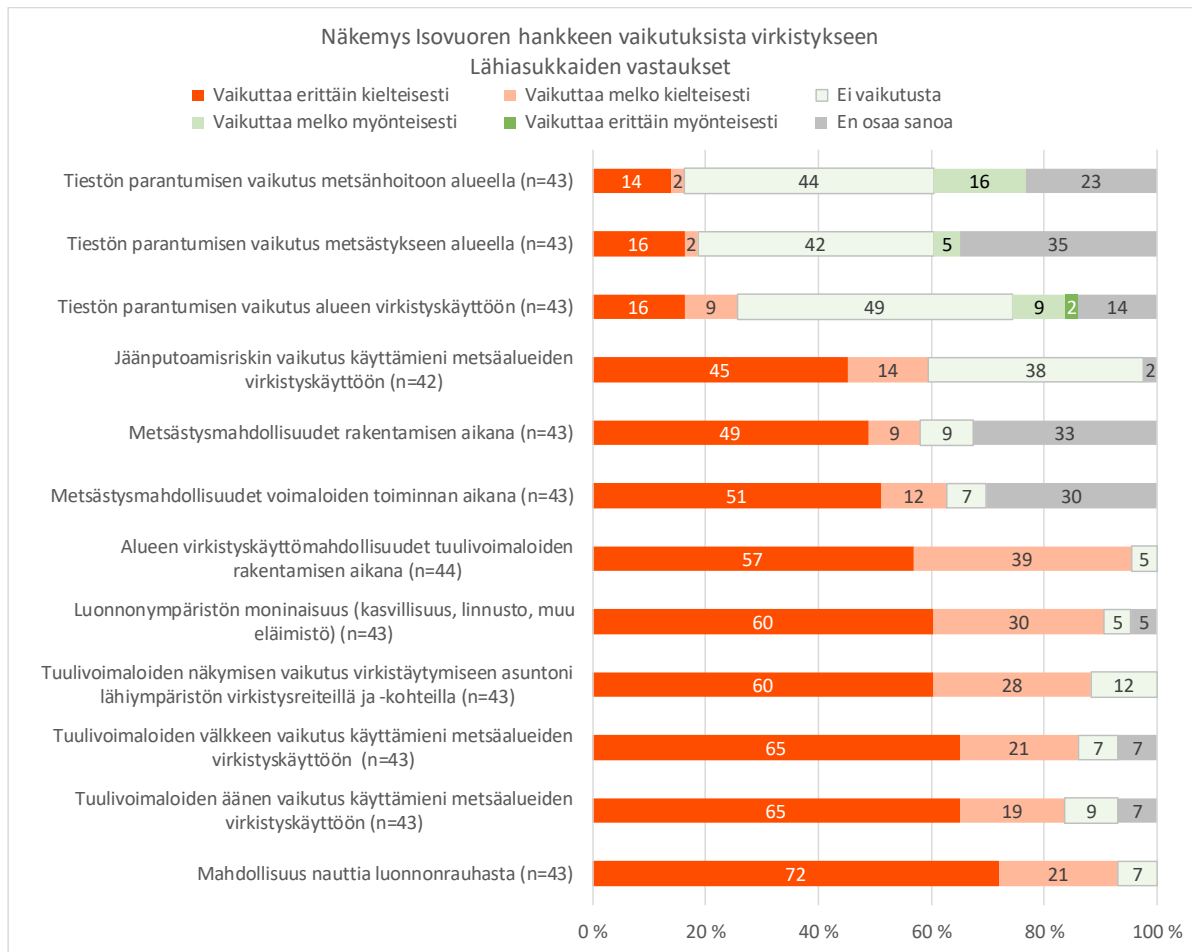

Kuva 24. Lähiasukkaiden näkemys Isovuoren tuulivoimahankkeen vaikutuksista asuinviihtyvyyteen.

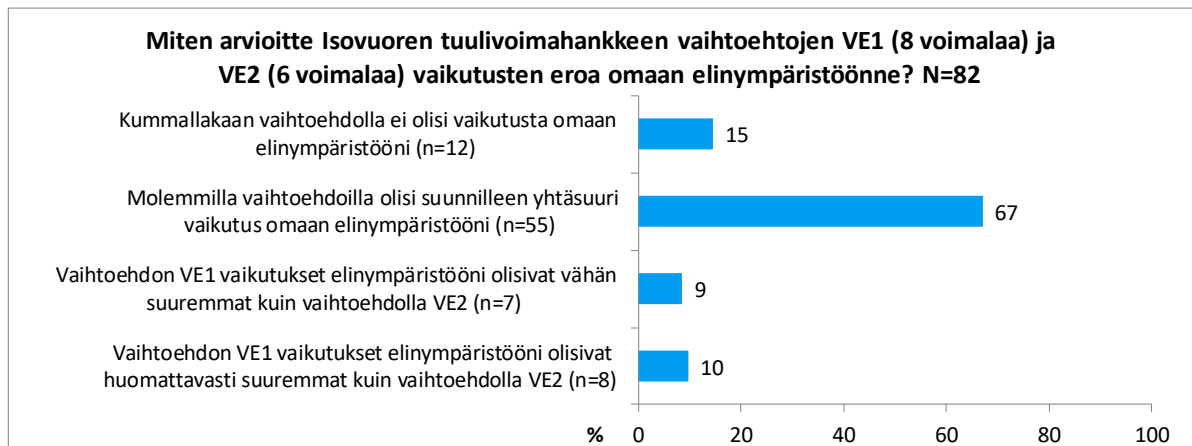
Isovuoren tuulivoimahankkeen virkistykseen kohdistuvista vaikutuksista vastaajat uskoivat hankkeen vaikuttavan kielteisimmin mahdollisuuksiin nauttia luonnonrauhasta (Kuva 25). Iso osa vastaajista oli myös huolissaan tuulivoimaloiden äänen ja välkkeen kielteisistä vaikutuksista metsäalueiden virkistyskäyttöön, voimaloiden näkymisestä asunnon lähiympäristön virkistysreiteille, vaikutuksista luonnon moninaisuuteen sekä vaikutuksista alueen virkistyskäyttämömahdollisuuksiin tuulivoimaloiden rakentamisen aikana. Vastauksissa tiestön parantumisen vaikutuksista metsänhoitoon, metsästykseseen ja virkistyskäyttöön oli enemmän hajontaa sen suhteen, uskottiinko vaikutusten olevan kielteisiä, myönteisiä tai neutraaleita. Lähiasukkaat uskoivat vaikutusten olevan kielteisempiä kauempana asuviin verrattuna (kuva 26).

Kuva 25. Vastaajien näkemys Isovuoren tuulivoimahankkeen vaikutuksista virkistykseen. Tähdellä* merkityissä kohdissa on tilastollisesti merkitsevä ero lähiasukkaiden (2–3 km etäisyydellä suunnitelluista voimaloista asuvien) ja kauempana asuvien vastaajien näkemyksissä.

Kuva 26. Lähiasukkaiden näkemykset Isovuoren tuulivoimahanke-vaikutuksista virkistykseen.

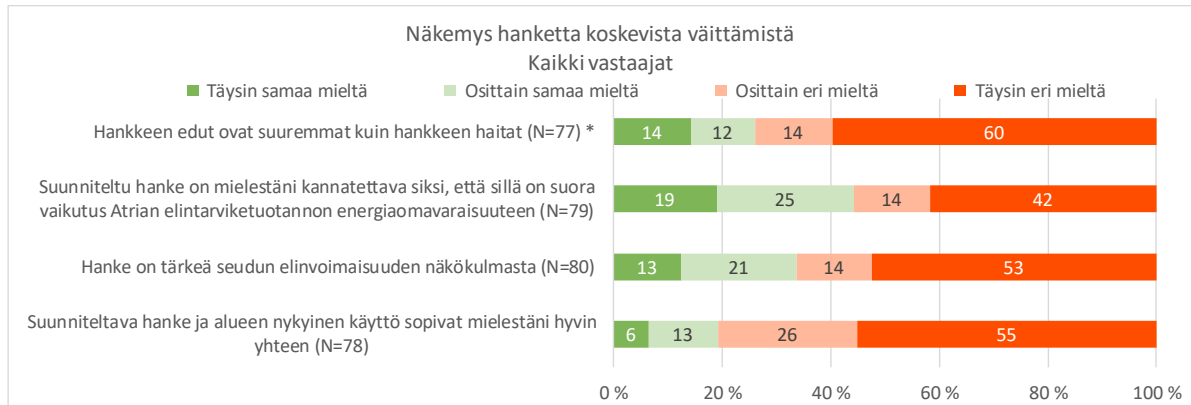

Kuva 27. Vastaajien näkemys vaihtoehtojen VE1 ja VE2 vaikutusten erosta vastaajan omaan elinympäristöön.

Selvästi yli puolet vastaajista (55 vastaajaa) arvioi, että Isovuoren tuulivoimahanke- vaihtoehtojen VE1 (8 voimalaa) ja VE2 (6 voimalaa) on suunnilleen yhtä suuri vaikutus vastaajan omaan elinympäristöön (Kuva 27). Vain 12 vastaajaa oli sitä mieltä, että kummallakaan vaihtoehdolla ei olisi vaikutuksia elinympäristöön ja yhteensä 15 vastaajaa arvioi, että vaihtoehdon VE1 vaikutukset olisivat suuremmat kuin vaihtoehdolla VE2.

Kun vastaajilta kysyttiin näkemyksiä Isovuoren hanketta koskevista väittämistä, näkyi vastauksissa kielteinen suhtautuminen hankkeeseen (Kuva 28). Vain neljäsosa vastaajista arvioi hankkeen edut suuremmiksi kuin hankkeen haitat ja kolmasosa arvioi, että hanke on tärkeä seudun elinvoimaisuuden näkökulmasta. Vain viidesosa vastaajista oli täysin tai osittain samaa mieltä

väitteen ”suunniteltava hanke ja alueen nykyinen käyttö sopivat hyvin yhteen” kanssa. Kuitenkin lähes puolet vastaajista oli täysin tai osittain samaa mieltä väitteestä ”Suunniteltu hanke on mielestäni kannatettava siksi, että sillä on suora vaikutus Atrian elintarviketuotannon energiaomavaraisuuteen”.

Kuva 28. Vastaajien näkemys Isovuoren hanketta koskevista väittämistä. Tähdellä* merkityissä kohdissa on tilastollisesti merkitsevä ero lähiasukkaiden (2–3 km etäisyydellä suunnitelluista voimaloista asuvien) ja kauempana asuvien vastaajien näkemyksissä.

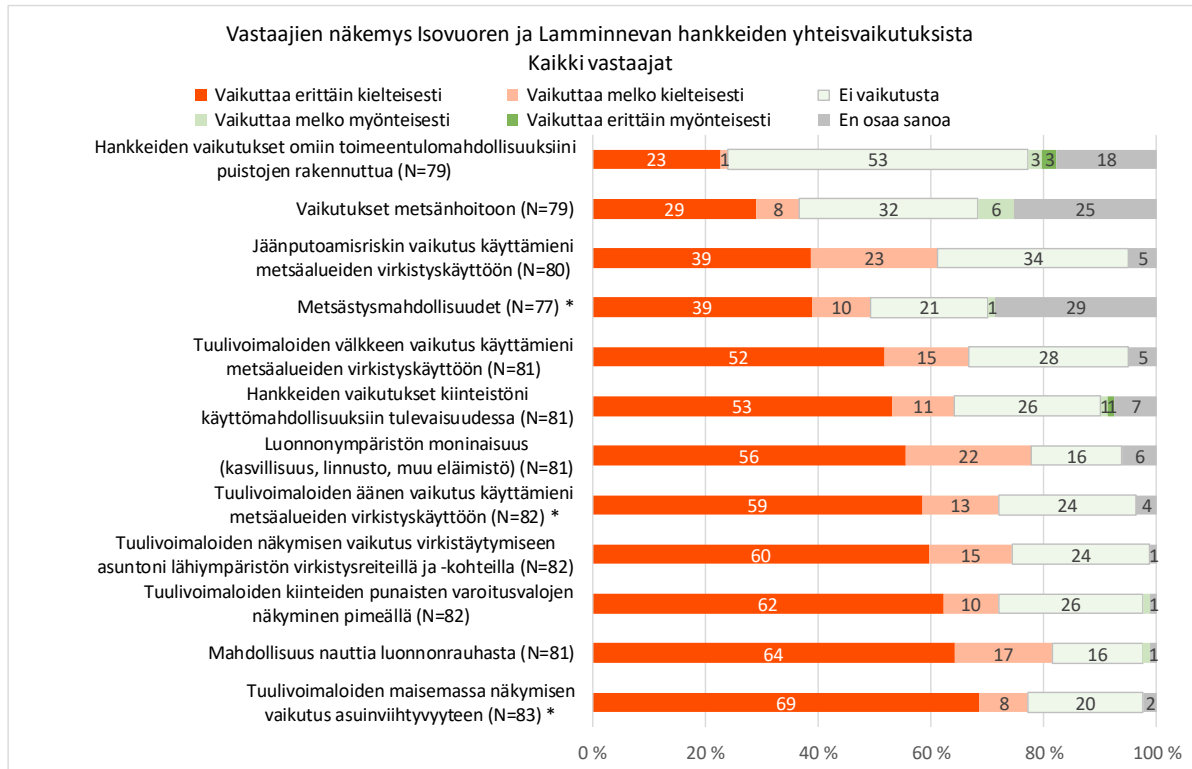
3.6 Yhteisvaikutukset Jouttikallion ja Lamminnevan tuulivoimahankkeiden kanssa

Asukaskyselyssä kysyttiin vastaajien näkemyksiä Isovuoren tuulivoimahankkeen yhteisvaikutuksista Jouttikallion tuulipuiston (7 olemassa olevaa voimalaa) ja suunnitellun Lamminnevan tuulivoimahankkeen kanssa. Fortum suunnittelee alueelle Isovuoren hankealueeseen rajautuvaa Lamminnevan tuulivoimahanketta, jossa Isovuoren hankkeen ympärille selvitetään yhteensä enintään 38 voimalan sijoittamista.

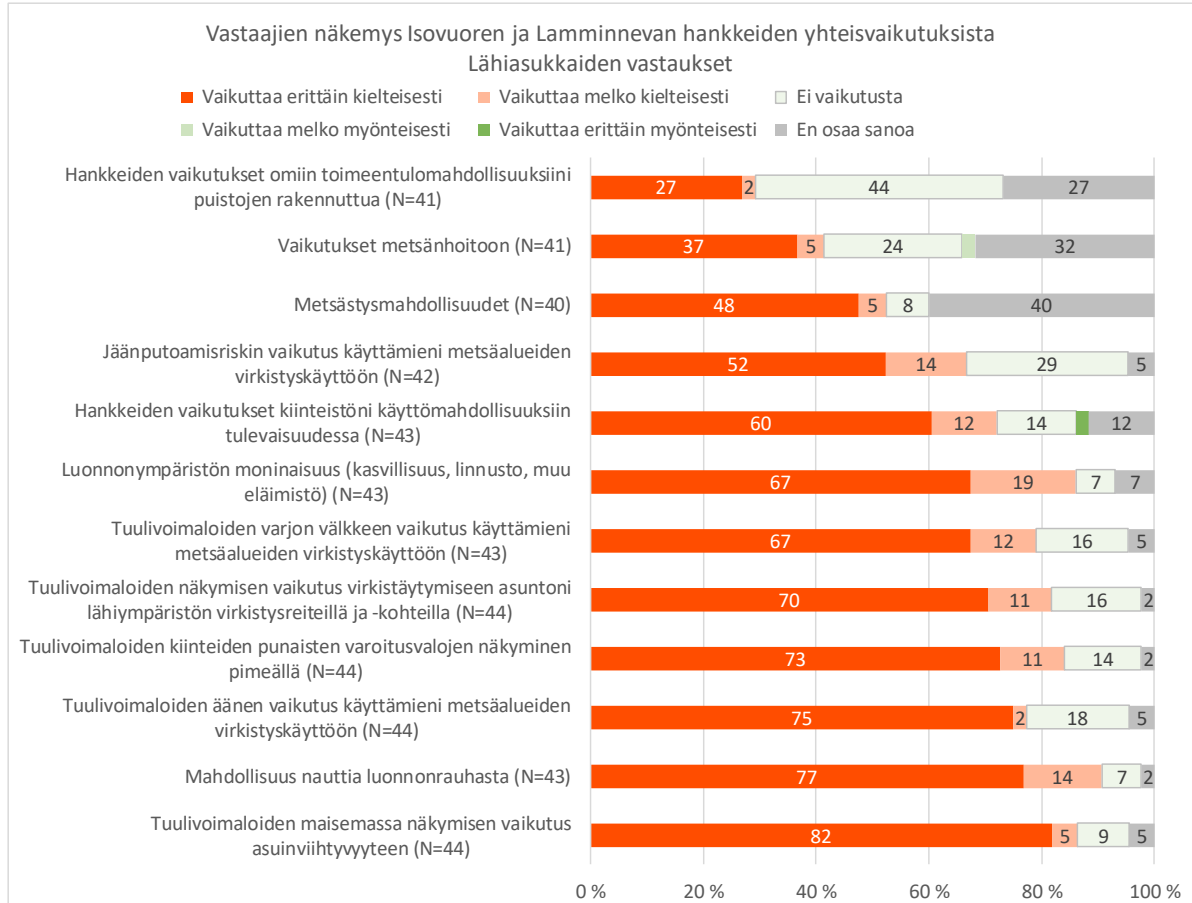
Tarkasteltaessa vastaajien näkemyksiä, nähdään että vastaajat suhtautuvat kielteisemmin yhteisvaikutuksiin Lamminnevan ja Jouttikallion voimaloiden kanssa (Kuvat 29–32) verrattuna vastaajien näkemystä pelkästään Isovuoren hankkeen vaikutuksista asuinviihtyvyyteen ja virkistykseen (Kuvat 23–26). Lähiasukkaat arvioivat vaikutukset kielteisemmin kauempana asuviin verrattuna. Yhteisvaikutukset Lamminnevan hankkeen kanssa nähtiin kielteisempinä verrattuna Jouttikallion voimaloihin, mitä voi osittain selittää Lamminnevan alueelle suunniteltu suurempi voimalamäärä sekä läheisempi sijainti suhteessa Isovuoren tuulivoimahankkeeseen.

Kuva 29. Yläkuvassa kaikkien vastaajien näkemys Jouttikallion ja Isovuoren voimaloiden yhteisvaikutuksista. Tähdellä* merkityissä kohdissa on tilastollisesti merkitsevä ero lähiasukkaiden (2–3 km etäisyydellä suunnitelluista voimaloista asuvien) ja kauempana asuvien vastaajien näkemyksissä. Alakuvassa lähiasukkaiden vastaukset.

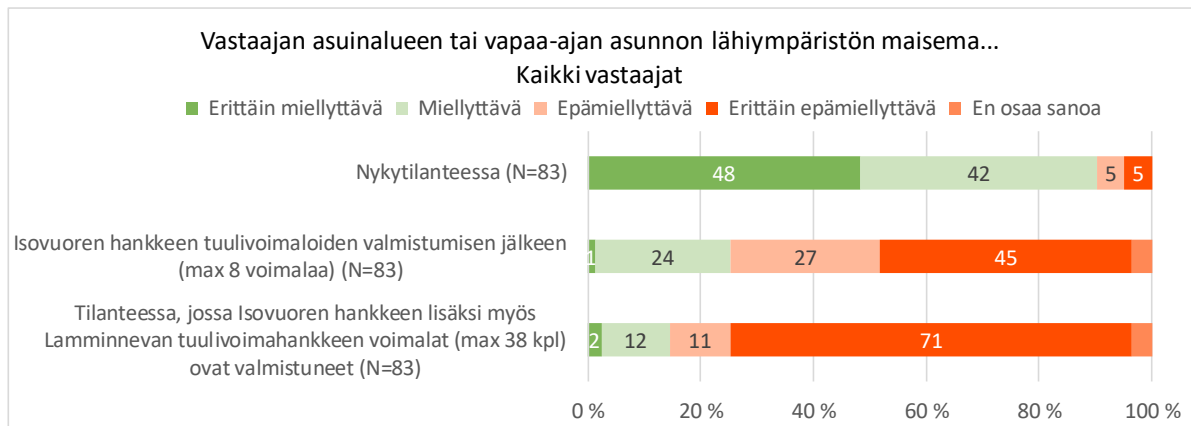

Kuva 30. Vastaajien näkemys Isovuoren ja Lamminnevan voimaloiden yhteisvaikutuksista. Tähdellä* merkityissä kohdissa on tilastollisesti merkitsevä ero lähiasukkaiden (2–3 km etäisyydellä suunnitelluista voimaloista asuvien) ja kauempana asuvien vastaajien näkemyksissä.

Kuva 31. Lähiasukkaiden näkemys Isovuoren ja Lamminnevan voimaloiden yhteisvaikutuksista.

Kuva 32. Vastaajien näkemys asuinalueensa tai vapaa-ajan asuntonsa lähiympäristön maisemasta eri tilanteissa.

Kyselyn avoimissa vastauksissa monia huolettivat Nurmonjokilaakson asutukseen kohdistuvat eri hankkeiden yhteisvaikutukset, sekä vaikutukset eläimiin, etenkin linnustoon, kuten sääksiin. Maiseman osalta huolena yhteisvaikutuksissa oli tuulivoimaloiden hallitsevuus lähimaisemassa sekä voimaloden näkyminen monessa eri suunnassa suhteessa asutukseen. Hankealueen lähialueilla asuu paljon ihmisiä ja kommentteissa mainittiin huoli hankkeen mahdollisista vaikutuksista terveyteen, sekä maiseman muuttuminen. Osa oli huolissaan etenkin melu- ja välkevaikutuksista, koska koki, että niitä on vaikeampi ennakoida kuin maiseman muuttumista. Useat toivoivat voimaloiden sijoittamista nykyistä kauemmas asutuksesta. Osa toivoi kompensatiota asukkaille esimerkiksi edullisemmän sähkön muodossa.

4. EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Kyselyn vastauksissa korostuu kielteinen suhtautuminen hankkeeseen ja huoli sen vaikutuksista. Asukaskyselyissä korostuvat usein hankkeeseen kielteisesti suhtautuvien näkemykset, sillä neutraalisti tai myönteisesti hankkeeseen suhtautuvat jättävät useammin vastaamatta kyselyyn, verrattuna kielteisesti suhtautuviin. Vaikka kyselystä tiedotettiin lähialueilla laajasti, lähettämällä tieto kyselystä noin 800 talouteen, jäi kyselyn vastausaktiivisuus alhaiseksi (84 vastausta). Onkin todennäköistä, että hankkeeseen ja sen vaikutuksiin neutraalimmin suhtautuvat, eivät ole aktiivisesti vastanneet kyselyyn. Tämä on voinut vääristää kyselyn tuloksia.

Osassa kysymyksistä havaittiin epäjohtonmukaisuutta vastauksissa. Selvästi yli puolet vastaajista oli vastannut hankealueen ja sitä ympäröivän alustavan kaava-alueen käyttöä kuvaavaan kysymykseen harjoittavansa metsänhoitoa, suunnistavansa, metsästävänsä ja käyttävänsä metsästysmajoja päivittäin. Vastauksia tarkemmin tarkastelemalla on kuitenkin todennäköistä, että useampi vastaaja on vastannut toimivansa alueella päivittäin, vaikka näin ei todellisuudessa ole, antaakseen todellista aktiivisemmän kuvan alueen käytöstä ja korostaakseen sen merkitystä virkistyskäytölle. Kyselyssä kysyttiin myös vastaajien näkemystä heidän asuinalueensa lähiympäristön maisemasta. Useat vastaajat, jotka arvioivat Jouttikallion olemassa olevien tuulivoimaloiden näkymisen maisemassa vaikuttavan kielteisesti asuinviihtyvyyteen, ovat kuitenkin arvioineet asuinalueensa lähiympäristön maiseman nykytilanteessa miellyttäväksi. Vastausten epäjohtonmukaisuutta voi osittain selittää sosiaalinen suotavuus, eli kyselyyn vastaaja voi pyrkiä vastaamaan kysymyksiin tavalla, jota muut pitävät suotavana tai jota hän itse uskoo itseltään odotettavan. Myös vastaajien suhtautuminen hankkeeseen on voinut vaikuttaa siihen, mitä he painottavat vastauksissaan.

Kyselyn tarkoituksena oli saada selville, lähialueen asukkaiden ja muiden alueen käyttäjien näkemyksiä hankkeesta ja siihen liittyvistä huolenaiheista. Yksi tällaisen kyselyn epävarmuustekijöistä voi olla se, että joitakin huolenaiheita jää huomioimatta. Koska usein asiasta eniten huolissaan olevat ihmiset todennäköisimmin kertovat mielipiteensä ja vastaavat kyselyyn, voidaan olettaa, että kyselyyn vastanneet henkilöt ovat tuoneet esille ihmisiä eniten huolestuttavat kysymykset.